

30T POSC

**2020**  
**POLITICAL SCIENCE**

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

**Time : Three hours**

*The figures in the margin indicate full marks for the questions.*

**PART-A (ক - অংশ)**

Q. No. 1 (a - f) carries 1 mark each

$$1 \times 6 = 6$$

Q. Nos. 2 - 7 carry 2 marks each

$$2 \times 6 = 12$$

Q. Nos. 8 - 12 carry 4 marks each

$$4 \times 5 = 20$$

Q. Nos. 13 & 14 carry 6 marks each

$$6 \times 2 = 12$$

---

$$\text{Total} = 50$$

**PART-B (খ - অংশ)**

Q. No. 15 (a - f) carries 1 mark each

$$1 \times 6 = 6$$

Q. Nos. 16 - 21 carry 2 marks each

$$2 \times 6 = 12$$

Q. Nos. 22 - 26 carry 4 marks each

$$4 \times 5 = 20$$

Q. Nos. 27 & 28 carry 6 marks each

$$6 \times 2 = 12$$

---

$$\text{Total} = 50$$

Total (Part A & B) : 50 + 50 = 100

Contd.

**PART-A / ক-অংশ**

**( Contemporary World Politics )**

**( সমসাময়িক বিশ্ব বাজনীতি )**

1. (a) Write the full form of NATO. 1  
NATO ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।
- (b) \_\_\_\_\_ initiated the reforms in Soviet Union in 1985. 1  
(Fill in the blank)  
১৯৮৫ চনত ছোভিয়েট ইউনিয়নত \_\_\_\_\_ য়ে সংস্কাৰৰ সূচনা কৰিছিল।  
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)
- (c) In which year Iraq invaded Kuwait ? 1  
কিমান চনত ইৰাকে কুৱেইট আক্ৰমণ কৰিছিল?
- (d) Which event does '9/11' refer to in the context of Contemporary World Politics ? 1  
সমসাময়িক বিশ্ব বাজনীতিত '৯/১১' বুলি কোনটো ঘটনাক বুজোৱা হয়?
- (e) What do you mean by 'Operation Desert Storm' ? 1  
'মৰুভূমি ধুমুহা অভিযান' মানে কি?
- (f) Where was the First SAARC Summit held ? 1  
ছাৰ্ক (SAARC) ৰ প্ৰথমখন শীৰ্ষ সন্মিলন কত অনুষ্ঠিত হৈছিল?

2. Write *two* principles of New International Economic Order. 2  
নতুন আন্তৰাষ্ট্ৰীয় অৰ্থনৈতিক শৃংখলাৰ দুটা নীতি লিখা।
3. Why did big powers need to have alliance with smaller countries ? Write *two* reasons. 2  
বৃহৎ শক্তিৰ ৰাষ্ট্ৰসমূহক সৰু সৰু ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ মিত্ৰতাৰ কিয় প্ৰয়োজন? দুটা কাৰণ লিখা।
4. Write *two* causes of disintegration of Soviet Union. 2  
ছোভিয়েট ইউনিয়ন খণ্ডিতকৰণৰ দুটা কাৰণ লিখা।
5. Write *two* constraints on American hegemony. 2  
মাৰ্কিন আধিপত্যৰ ওপৰত থকা দুটা প্ৰতিবন্ধকতা লিখা।
6. In which year the World Bank was created ? Mention *any one* activity of the World Bank. 2  
বিশ্ব বেংক কোন চনত স্থাপন কৰা হৈছিল? ইয়াৰ যিকোনো এটা কাৰ্য্য উল্লেখ কৰা।
7. What is the difference between traditional and non-traditional security ? 2  
পৰম্পৰাগত আৰু অপৰম্পৰাগত নিৰাপত্তাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য কি?  
ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজত সংঘাতৰ কাৰণসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।
8. Discuss briefly the causes of conflict between India and Pakistan. 4  
ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজত সংঘাতৰ কাৰণসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।
9. Discuss briefly about the need of reforms in the United Nations. 4  
ৰাষ্ট্ৰসংঘত সংস্কাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

10. What is the relationship between human security and health ? Discuss briefly. 4

মানৱীয় নিৰাপত্তা আৰু স্বাস্থ্যৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

11. What is the relationship between the rights of indigenous people and environment ? Discuss briefly. 4

খিলঞ্জীয়া জনসাধাৰণৰ অধিকাৰ আৰু পৰিবেশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

12. Write *two* arguments in favour of and *two* arguments against globalization. 4

বিশ্বায়নৰ সপক্ষে দুটা আৰু বিপক্ষে দুটা যুক্তি লিখা।

13. Discuss the consequences of disintegration of Soviet Union. 6

ছোভিয়েট ইউনিয়নৰ খণ্ডিতকৰণৰ পৰিণতি সমূহ আলোচনা কৰা।

*Or/ অথবা*

Discuss the latest trend in Indo-U.S. relationship. 6

আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ আৰু ভাৰতৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ শেহতীয়া ধাৰাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

14. Examine the political and diplomatic influence of European Union. 6

ইউৰোপীয়ান ইউনিয়নৰ ৰাজনৈতিক আৰু কূটনৈতিক প্ৰভাৱ পৰীক্ষা কৰা।

*Or/ অথবা*

Describe the aims and achievements of Association of South-East Asian Nations (ASEAN). 6

আছিয়ানৰ (ASEAN) ৰ লক্ষ্য আৰু সাফল্য বৰ্ণনা কৰা।

## PART-B / খ-অংশ

(Politics in India since Independence)

(স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতৰ ৰাজনীতি)

15. (a) India has a multi-party system. (Write true or false) 1

ভাৰতত বহুদলীয় ব্যৱস্থা আছে। (সত্য নে অসত্য লিখা)

- (b) Who was the Chairman of the drafting committee of The Constituent Assembly? 1

সংবিধান পৰিষদৰ খচৰা প্ৰস্তুতি সমিতিৰ অধ্যক্ষ কোন আছিল?

- (c) Simla Agreement was signed between India and \_\_\_\_\_. (Fill in the blank) 1

ছিমলা চুক্তি স্বাক্ষৰিত হৈছিল ভাৰত আৰু \_\_\_\_\_ ৰ মাজত।  
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

- (d) Where the first Non-Aligned Summit was held? 1

প্ৰথম গোস্টি নিৰপেক্ষ সন্মিলন ক'ত অনুষ্ঠিত হৈছিল?

- (e) Article \_\_\_\_\_ of the Indian Constitution gave special status to Jammu and Kashmir. (Fill in the blank) 1

ভাৰতীয় সংবিধানৰ \_\_\_\_\_ নম্বৰ অনুচ্ছেদে জম্মু আৰু কাশ্মীৰক বিশেষ মৰ্যাদা প্ৰদান কৰিছিল।  
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

- (f) Write the full form of 'NEDA'. 1

'নেদা' (NEDA) ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

16. Mention *any two* Ideologies of Bharatiya Jana Sangh. 2  
ভাৰতীয় জনসংঘৰ যিকোনো দুটা আদৰ্শ উল্লেখ কৰা।
17. When was the Election Commission in India formed ? Who was the first Election Commissioner of India ? 2  
ভাৰতৰ নিৰ্বাচনী আয়োগ কেতিয়া গঠন কৰা হৈছিল? ভাৰতৰ প্ৰথম গৰাকী মুখ্য নিৰ্বাচনী আয়ুক্ত কোন আছিল?
18. Write *two* consequences of Emergency of 1975. 2  
১৯৭৫ চনৰ জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ দুটা পৰিণতি লিখা।
19. Write *any two* factors responsible for the emergence of regional political parties in India. 2  
ভাৰতত আঞ্চলিক ৰাজনৈতিক দলৰ উদ্ভৱৰ যিকোনো দুটা কাৰণ লিখা।
20. Write *two* recommendations of the Mandal Commission. 2  
মণ্ডল আয়োগৰ দুটা পৰামৰ্শ লিখা।
21. Mention *two* main features of New Economic Policy in India. 2  
ভাৰতৰ নতুন অৰ্থনৈতিক নীতিৰ দুটা প্ৰধান বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
22. Explain briefly the consequences of Partition of India. 4  
ভাৰত বিভাজনৰ পৰিণতিসমূহ চমুকৈ বিশ্লেষণ কৰা।
23. Discuss briefly about India's Nuclear Policy. 4  
ভাৰতৰ পাৰমাণৱিক নীতিৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

24. Discuss briefly about the controversy relating to Presidential Election of 1969. 4

১৯৬৯ চনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি নিৰ্বাচনৰ সৈতে জড়িত বিতৰ্কৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

25. Discuss briefly about Chipko Movement. 4

চিপ্কো আন্দোলনৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

26. Discuss briefly the main features of Coalition Govt. in India. 4

ভাৰতৰ মৰ্চা চৰকাৰৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

27. Discuss the economic and political results of Green Revolution. 6

সেউজ বিপ্লৱৰ অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক ফলাফলসমূহ আলোচনা কৰা।

*Or/ অথবা*

State the main arguments in the debate that ensued between Industrialisation and Agriculture Development at the time of Second Five Year Plan. 6

দ্বিতীয় পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ সময়ত উদ্যোগীকৰণ আৰু কৃষি বিকাশৰ মাজত উদ্ভৱ হোৱা বিতৰ্কৰ বৰ্ণনা কৰা।

28. Analyse the lessons India got from emergency. 6

জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ পৰা ভাৰতে লাভ কৰা শিক্ষাৰ বিশ্লেষণ কৰা।

*Or/ অথবা*

Describe about the Politics of the North-East and the demands of autonomy in the region. 6

উত্তৰ-পূবৰ ৰাজনীতি আৰু অঞ্চলটোত স্বায়ত্ত্ব শাসনৰ দাবীৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

— x —